

ΤΑΞΗ: Α' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 20 Απριλίου 2022

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ξενοφώντας Έλληνικά¹

Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 2, παράγραφοι 3-4

[2.2.3] Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίουσ τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

[2.2.4] τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 2, παράγραφοι 21-23

[2.2.21][...] εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῶ.

[2.2.22] τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ **πεῖθεσθαι**

¹ Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι (Ξενοφών, Θουκυδίδης) των Κ. Διαλησμά, Α. Δρουκόπουλου, Ε. Κουτρομπέλη, Γ. Χρυσάφη.

Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τείχη περιαιρεῖν. ἀντειπόντων δέ τινων αὐτῶ, πολὺ δὲ πλείονων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. [2.2.23] μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, **νομίζοντες** ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 3, παράγραφοι 11-13

Ἡ ἐκλογή των Τριάντα ἐγίνε αμέσως μετὰ τὴν κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν καὶ των τειχῶν του Πειραιᾶ. Ἐνῶ ὅμως ἐντολή τους ἦταν νὰ συντάξουν ἓνα σύνταγμα που θα ρύθμιζε τὸν πολιτικό βίον, ὅλο ἀνάβαλλαν τὴ σύνταξη καὶ τὴ δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτοῦσαν τὴ Βουλὴ καὶ τις ἄλλες ἀρχές ὅπως ἠθελαν αὐτοί.[12] Ἐπειτα ἀρχισαν νὰ συλλαμβάνουν τους γνωστούς καταδότες, που τὸν καιρὸ τῆς δημοκρατίας εἶχαν κάνει τὴ συκοφαντία ἐπάγγελμα καὶ ταλαπαρούσαν τὴν καλὴ τάξη, καὶ νὰ τους παραπέμπουν γιὰ θανατικὴ καταδίκη. Ἡ Βουλὴ τους καταδίκασε μ' ευχαρίστηση, καὶ τὸ πρῶμα δε δυσαρεστοῦσε καθόλου ὅσους ἐνιωθαν πως τίποτα κοινὸ δὲν εἶχαν μ' αὐτούς. [13] Ἀργότερα ὡστόσο ἀρχισαν νὰ καταστρώνουν σχέδια γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴν ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στὴν πόλη. Τὸ πρῶτο βῆμα ἦταν νὰ στείλουν στὴ Λακεδαίμονα τὸν Αἰσχίνη καὶ τὸν Ἀριστοτέλη, γιὰ νὰ πείσουν τὸ Λύσανδρο νὰ ἐνεργήσει νὰ τους δοθεῖ φρουρὰ - που ὑπόσχονταν νὰ συντηροῦν αὐτοὶ - «ὥσπου νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση τὰ κακὰ στοιχεῖα καὶ νὰ οργανώσουν τὸ καθεστῶς». Ἐκεῖνος πείστηκε καὶ φρόντισε νὰ τους δώσουν τὴ φρουρὰ με τὸν Καλλίβιο γιὰ ἀρμοστή.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- A.** Ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀπόσπασμα τοῦ κειμένου Α νὰ ἀποδώσετε στα νέα ἑλληνικά τὸ ἀπόσπασμα: **ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη... ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.**

Μονάδες 30

B.1.

- α.** Στα δοθέντα ἀποσπάσματα τοῦ ἀμετάφραστου κειμένου (Κείμενο Α) οἱ Ἀθηναῖοι ἐνημερώνονται δύο φορές γιὰ κάποια γεγονότα. Ποια εἶναι αὐτὰ καὶ

ποια είναι η αντίδρασή τους σε κάθε περίπτωση; Τη θεωρείτε δικαιολογημένη;
Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 10

β. τὰ τείχη εὐτρεπίζεις, τὰ τείχη κατέσκαπτον: αυτή η αντιθετική στάση απέναντι στα "Μακρά τείχη" της Αθήνας πώς δικαιολογείται;

Μονάδες 10

γ. Αφού μελετήσετε προσεκτικά όλα τα δοθέντα αποσπάσματα, να παρουσιάσετε τις μεταβολές της συναισθηματικής κατάστασης των Αθηναίων στην πορεία των γεγονότων. Πόσο σημαντικός πιστεύετε πως υπήρξε ο ρόλος των Τριάκοντα τυράννων ως ρυθμιστικού παράγοντα της αθηναϊκής ζωής;

Μονάδες 10

B.2.

α. Να κατατάξετε κατά χρονική σειρά τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα:

- α. Οι Σπαρτιάτες του πρόσφεραν "προξενίαν".
- β. Μετά τη μάχη στα Κούναξα ο Ξενοφών ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα.
- γ. Στη μάχη της Κορωνείας συμπαρατάχθηκε με τον φιλοσπαρτιατικό συνασπισμό.
- δ. Παρέμεινε για σύντομο χρονικό διάστημα στη Θράκη ως μισθοφόρος του βασιλιά Σεύθη των Οδρυσών.
- ε. Ο Ξενοφών εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου.

(μονάδες 5)

β. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες, γράφοντας δίπλα στον αριθμό κάθε πρότασης τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» στηριζόμενοι στην εισαγωγή του σχολικού σας βιβλίου:

1. Η διεισδυτικότητα συνιστά ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του Ξενοφώντα.
2. Δεν είναι εύκολη ούτε η χρονολογική ούτε η ειδολογική κατάταξη των έργων του.

- Ένα από τα δημοφιλέστερα έργα του Ξενοφώντα από την Αναγέννηση ως την εποχή μας είναι η *Κύρου Παιδεία*.
- Ο *Οικονομικός* του Ξενοφώντα ανήκει στην κατηγορία των διδακτικών έργων.
- Στα *Ελληνικά* καταγράφονται τα γεγονότα από το 411 - 326 π.Χ.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10**B.3.**

- α.** Να αντιστοιχίσετε κάθε λέξη της στήλης Α με την ομόρριζή της στη στήλη Β (μια λέξη της στήλης Β περισσεύει). (μονάδες 7)

A	B
1. παραγγέλλων	α. αγγελιαφόρος
2. περιαιρείν	β. ενθύμιον
3. ἔδοξε	γ. στατικός
4. προθυμία	δ. προαιρετικός
5. ἐφιστάναι	ε. δοκισήσοφος
6. μέλλειν	ζ. αμέλεια
7. κατέπλει	η. πλεούμενο
	θ. μελλονιμφος

- β. ἔλεγχο:** Να γράψετε στα ν.ε. ένα παράγωγο ουσιαστικό (μονάδα 1), ένα παράγωγο επίθετο (μονάδα 1), απλά ή σύνθετα και να δημιουργήσετε με το επίθετο μια περίοδο λόγου στα ν.ε.(μονάδα 1)

Μονάδες 10

- B4.** Να δώσετε τους ζητούμενους γραμματικούς τύπους για τις ακόλουθες λέξεις:
- άφικομένης:** το γ' ενικό της υποτακτικής στον χρόνο και στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος
- οίμωγή:** τη δοτική του πληθυντικού
- παραγγέλλον:** το β' ενικό της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
- πολύ:** τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
- τείχη:** τη δοτική του ενικού
- φοβούμενοι:** το α' πληθυντικό της ευκτικής στον χρόνο και στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος
- οἷς:** την αιτιατική του ενικού στο θηλυκό
- δέχεσθαι:** το γ' πληθυντικό της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
- νομίζοντες:** τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα
- ἐκείνην:** τη γενική του ενικού αρσενικού γένους

Μονάδες 10**B5.**

- α.** Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις τονισμένες λέξεις του κειμένου.

(μονάδες 5)

- β.** Να αναγνωρίσετε πλήρως τις παρακάτω δευτερεύουσες προτάσεις (είδος, εξάρτηση, εισαγωγή, εκφορά, λειτουργία).

(μονάδες 5)

*μὴ ἄπρακτοι ἤκοιεν**ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς***Μονάδες 10****Σας ευχόμαστε επιτυχία!**